Nº. 46. 1850.

ZATURDAG 16 NOVEMBER.

Dit blad wordt iederen Zaturdag uitgegeven. Het abonnement voor een Jaar is *vijftien* gulden, portvrij over *Java*.

De prijs der Advertentiën is één gulden, per vijf woorden, behalve het zegel voor den lande.

SAMARANGSCH ADVERTENTIE-BLAD.

OFFICIEEL GEDEELTE.

Bij s'Konings besluit van den 10den September 1850, no. 2, is aan den Minister van Staat *J. J. Rochussen*, op deszelfs verzoek, eervol ontslag verleend als Gouverneur-Generaal over Nederlandsch Indie, onder dankbetuiging voor de vele in die betrekking door denzelve aan de Lande bewezen belangrijke diensten; — terwijl bij besluit van dezelfde dagteekening, no. 3, tot Gouverneur-Generaal over Nederlandsch Indie is benoemd de staatsraad in buitengewone dienst, mr. *G. J. Bruce*, thans Commissaris des Konings in de provincie Overijssel.

Door Zijne Excellentie den Minister van Staat, Gouverneur Generaal van Nederlandsch-Indië, zijn de volgende beschikkingen genomen:

CIVIEL DEPARTEMENT.

BENOEMD:

Tot griffier bij de regtbank van omgang in de 2de afdeeling, Mr. *W. à Brakel Reiger*, thans griffier bij de regtbank van omgang in de 4de afdeeling.

Tot griffier bij de regtbank van omgang in de 4de afdeeling, Mr. *C. H. Manuel*, thans griffier bij de regtbank van omgang in de 2de afdeeling.

Tot secretaris voor de inlandsche zaken te *Makassar*, *P. C. Wijnmalen*, thans adjunct-secretaris voor die zaken.

Tot kommies bij het bureau van inlandsche zaken te *Makassar*, *H. C. Coster*, thans kommies bij het havendepartement aldaar.

Tot kommies bij het haven-departement te *Makassar*, *J. N. Vosmaer*, onlangs gesteld ter beschikking van den assistent-resident van *Benkoelen*.

Tot posthouder te *Tanara*, residentie *Bantam*, *W. P. van der Spek*, kommies op het residentie-kantoor te *Riouw*, thans met verlof te *Batavia*.

Tot lid der hoofd-kommissie van onderwijs, Mr. *H. Merkus Willer*, lid van de firma *Reijnst & Vinju* te *Batavia*.

Tot lid in de raad van justitie te *Makassar*, *C. van der Eb*, agent van de factorij der Nederlandsche handelmaatschappij aldaar.

GESTELD TER BESCHIKKING VAN DEN ASSISTENT-RESIDENT VAN BENKOELEN:

H. J. van der Ven, laatst ambtenaar ter beschikking van het opperhoofd van *Japan*, thans op wachtgeld.

MILITAIR DEPARTEMENT.

Bij het Regiment Oost-Indische Kavallerie.

BEVORDERD:

(*Besluit 4 November 1850 no. 3.*)

Tot eersten luitenant, de tweede luitenant *G. F. Huijgen*, van het regiment.

Voor het Land. Aan debiteuren van het vendu-departement te *Samarang* over de maand *Julij* jl., wordt hierbij bekend gemaakt, dat, bijaldien zij zich tegen geregtelijke vervolging wenschen te vrijwaren, de aanzuivering van hun debet uiterlijk vóór ultimo dezer zal moeten plaats vinden.

De Waarnemende Super-Intendent,
W. KOCKEN.

SAMARANG,
den 2den November 1850.

Voor de Armen. Gewone drie maandelijksche huiscollecte over het 4de kwartaal ten behoeve der Diakonie-Armen van de Hervormde Gemeente alhier op Maandag den 18den November 1850.

Bodjong en Pontjol door den heer *E. A. C. Simons.*
De Noordzijde der stad « « « Mr. *A. Loudon.*
De Zuidzijde der stad « « « *R. W. H. Ramdohr.*
Zeestrand en Jaagpad « « « *J. Martens.*

Het kollegie van Diakenen der Hervormde Gemeente,
J. MARTENS Præses.
WEERAAT Scriba.

Vendu-Departement.

(706) *Op Maandag den 18den November 1850.*
Voor het Commissie-huis van *Jan Scheltema*, van diverse pas aangebragte provisien en hetgeen verder te voorschijn zal worden gebragt.

(707) *Op Dingsdag den 19den November 1850.*
Voor het Commissie-huis van *G. A. Wermuth*, van diverse koopmanschappen.

(708) *Op Woensdag den 20sten November 1850.*
In de Chinesche kamp bij den Pachter over 1849, *Beh Tiauwtjoan*, van vervallen pand-goederen.

(709) *Op Donderdag den 21sten November 1850.*
Voor het Commissie-huis van *H. L. de Lyon & Co.*, van restant toko-goederen.

(710) *Op Vrijdag den 22sten November 1849.*
Voor het sterfhuis van wijlen Mevrouw de Weduwe *Fredriksz* geboren *M. M. Persijn*, van een manslaaf, eene slavin met haren zoon, goud- en zilverwerken en meubelaire goederen.

Advertentiën.

(711) Op de vendutie van Maandag den 18den November zullen zonder reserve verkocht worden:
140 dozijn fl. Pale Ale.
33 rollen ijzerdraad.

JAN SCHELTEMA.

(712) Op de vendutie van Maandag den 18den November zullen mede verkocht worden:
100 vaten boter van het gerenommeerde merk G b v R. kazen, hammen, worst, provisien in blik, banket, suikerwerk, zuren, azijn, bessen sap, speelgoed, fijne dames zakdoeken en kleedjes en eene compleete gouden parure; alles pas aangebragt.

JAN SCHELTEMA.

(713) Op de vendutie van aanstaande Dingsdag zullen zonder reserve worden verkocht:
67 vaten puike boter.

G. A. WERMUTH.

VENDUTIE VAN JAPANSCHE GOEDEREN.

(695) Op Dingsdag den 26sten November 1850 zal in het vendulokaal van den ondergeteekende zonder reserve worden verkocht eene groote partij Japansche goederen, waaronder prachtige lakwerken zullende alles daags voor de vendutie te bezigtigen zijn.

G. A. WERMUTH.

(694) Op Dingsdag den 19den November,
Zullen worden verkocht;
12 diverse Kangaros en Terrier honden,
pas aangebragt per *Justina*, kapt. *Pace*.

G. A. WERMUTH.

(714) Wegens verhuizing zal bij den ondergeteekende op aanstaande Maandag op den 25sten dezer vendutie worden gehouden van goed onderhouden Europesche meubelen, lampen in soorten, wagen, bendij en goede wagen- tevens bendij-paarden, en wat verder ten voorschijn zal worden gebragt.

J. G. BöCK.

(696) Op den 30sten November aanstaande te *Willem I*, uitbesteding voor de ondervolgende dranken enz., ten dienste der Militaire Kantine gedurende het jaar 1851.

1000 kelders genever.
20 kisten roode wijn.
40 dozijnen bier (Hollandsch)
2 idem brandewijn.
600 blikken eet-ketels.
500 balletjes zwarte was.

Inschrijvings-billetten moeten voor of op den dag der uitbesteding bezorgd zijn.

De voorwaarden liggen ter lezing bij Heeren Commissarissen te *Willem I* en bij den Kapitein Plaatselijken Adjudant te *Samarang*.

(715) Op eenen nader te bepalen dag zal op publieke vendutie worden verkocht een aan den grooten Postweg te *Kendal*, zeer aangenaam liggend erf, met het daarop staande steenen met pannen gedekt woonhuis, toebehoorende aan en bewoond door den heer *H. Deekens*, zijnde inmiddels ook uit de hand te koop, te bevragen bij

G. A. WERMUTH.

LOTERIJ.

(716) Er is bij den ondergeteekende eene LOTERIJ geopend, van eenen bijzonder fraaijen *toerwagen*, eenen Europeschen *vracht-wagen* en een stel keurige Europesche *tuigen* voor 2 paarden, met Berlijnsch zilveren beslag, alles op order vervaardigd en te bezigtigen, bij

G. A. WERMUTH.

(717) Wissels op *Nederland*, bij

DORREPAAL & CO.

(718) Wissels op Nederland, bij

J. VAN MAANEN & CO.

(697) Op nieuw ontvangen bij *F. H. Thurkow*, echte *Babur* wijn op fust, St. Julien Medoc in kisten van 4 dozijn, banket, gedroogde vruchten, Rhijn en moesel wijn, sardijntjes, belegen Eng. bier hier getapt, provisien, lijn-olie en verscheidene goederen meer.

TE KOOP:

(719) Een dozijn zilveren lepels en vorken Europeesch maaksel, en een zilveren melkkan bij

VOORNEMAN & CO.

(720) Te koop eene slavin van 27 jaren met hare twee zoonen, waarvan een vier jaren en den anderen zeven maanden oud is, de moeder is eene goede kapster en naaister en verstaat de kookkunst, te bevragen bij

VOORNEMAN & CO.

(698) Nederlandsch-Indische Zak-almanak voor 1851, Ingerigt voor koopmans-, kantoor- en huishoudelijk gebruik, in netten band à *f* 3.—

Nederlandsch-Indische kantoor-almanak 1851, à 60 duiten, en opgeplakt à *f* 1.— bij

OLIPHANT & CO.

(699) De ondergeteekenden hebben in Commissie ontvangen.

Uitmuntende Manilla sigaren N°. 1, van September 1849.
« « « N°. 2, « « «

OLIPHANT & CO.

(700) Goenie-zakken tegen *f* 58,— de honderd, bij

A. M. JASPER.

(701) Beste *Amboina* sago koekjes, zeer doelmatig voor ongestelden à comptant *f* 3.— Recepis de 100 stuks, bij *Guldenaar* aan de *Boom*.

AAN HEEREN FABRIEKANTEN.

(702) De ondergeteekende is gemagtigde te *Samarang*, van den heer Baijer *machine-fabriekant* te *Soerabaija*, dewelke zich bij voortduring belast met herstellingen en levering van machinerien en nog in voorraad heeft: complete suikermolens, eene fraaije *horizontale suikermolen beweegbaar door trekbeesten*, schuimpersen, tabak- en graspersen, fabriek-klokken, etc.

DE SEIJFF.

(721) De heer *G. A. Wermuth* is gemagtigde van *G. van Beek*, onder-intendant 1e. klasse.

(722) Wordt te koop gevraagd een carricle met Engelsche veren en as, adres bij de uitgevers van dit blad.

TE HUUR:

(723) Het huis thans bewoond door den majoor *Jansen*, te aanvaarden primo December aanstaande, te bevragen bij de

Weduwe WARDENAAR.

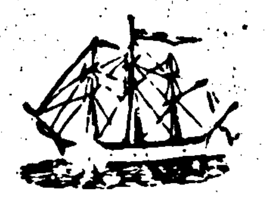

(704) Passage naar Nederland met het uitmuntend voor den overvoer van passagiers ingerigte schip *Cortgene*, kapt. *J. A. Scott*, hebbende eenen bekwamen doctor aan boord en zullende in de eerste helft van December van hier vertrekken, adres bij

DORREPAAL & CO.

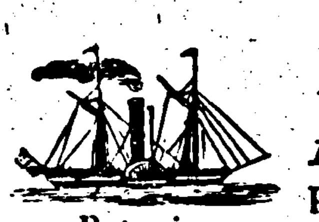

(703) Het vertrek van de stoomboot *Koningin der Nederlanden*, is voorloopig bepaald als volgt:

van Batavia	naar Samarang	Zondag	den 10den	dezer.
« Samarang	« Soerabaija	Woensdag	« 13den	«
« Soerabaija	« Samarang	Zondag	« 17den	«
« Samarang	« Batavia	Woensdag	« 20sten	«
« Batavia	« Samarang	Dingsdag	« 26sten	«

Samarang, den 9den *November* 1850.

De Agenten,
McNEILL & CO.

Geboorten.

(724) Bevallen van eenen zoon, echtgenoot van

A. R. SOESMAN.

Samarang, 9 *November* 1850.

Aangekomen Personen.

Nov. 7 *M. Genus, J. H. Landskroon.* id. 11 *R. M. Periera, Mejufv. G. H. van Casand, C. M. H. van Casand.* id. 12 *N. J. D. Dupuid, J. J. Cramer, H. Boeken, S. M. Woskam, P. M. Hornung, C. F. Vodegel, J. L. de Dieu Stierling, H. J. Heineman, J. M. ten Cate.*

Vertrokken Personen.

Nov. 7 *J. G. Scheller.* id. 12 *J. M. ten Cate, J. H. Simon.*

SCHAAKSTRIJD tusschen het Schaak-gezelschap *Philidor* te Amsterdam, en het Londonsche Schaak-gezelschap.

	London *Wit.*	Amsterdam *Zwart.*
14de Zet.	F 3 op D 4.	C 6 op D 4.
15de id.	B 2 » D 4.	A 8 » D 8.

De stand van het spel is mitsdien als volgt:

Zwart: Kon. E 8, Kgin D 6, Kast. D en H 8, Rheer F 8 en G 6, Pions A F G en H 7, B en E 8.

Wit: Kon. G 1, Kgin D 1, Kast A en E 1, Rheer D 4 en E 2, Pions A F G en H 2, C 4 en B 3.

OPLOSSING van PROBLEMA N°. 7.

N°. 1 Wit: G 2 op B 7, D 4 op D 5, F 4 of B 7 geeft mat.
N°. 2 Wit: F 1 op H 3, B 5 op A 6, G 4 op D 4, A 6 op B 7 (met variatie).
N°. 3 Wit: G 2 op G 4, F 3 op E 2, E 2 op D 3, D 3 op C 4, C 6 op E 6.

Scheepsberigten.

SAMARANG.

AANGEKOMEN.

Nov. 9 - Ned. bark *Beurs van Rotterdam*, W. C. Veenstra, v. Batavia 5 Nov., passagiers de heeren de Nijs en familie, Scheltema en familie.

Nov. 10 - Ned. Ind. schoener *Bientang Tiega*, Sien Tjioe Hok, v. Makasser 2 Nov.

Nov. 11 - Ned. bark *Willem de Clercq*, J. C. Hoek, v. Batavia 5 Nov., passagiers de heeren J. M. ten Cate en L. F. Reuter.—Lingasche bark *Macklar*, In'tje Mohamat, v. Batavia 5 Nov. — Ned. Ind stoomschip *Koningin der Nederlanden*, G. Batten, v. Batavia 10 Nov., passagiers de luit. kolonel Heijn en adjudant, de heeren de Geer, Dupuids, Cramer, Bartau, Z. M. troepen en bannelingen.— Ned. Ind. schoener *Aloewie Segaf*, Said Aloewie Segaf, v. Sumanap 2 Nov.

Nov. 13 - Ned. Ind. bark *Tatas Bandjarmassing*, Said Abdulla Bahoron, v. Batavia 7 Nov.

Nov. 14 - Ned. Ind. brik *Salim*, Hadjie Mohamat Joesoop, v. Batavia 8 Nov.

VERTROKKEN.

Nov. 7 — Ned. Ind. schoener *Louisa*, Daeng Brahima, n. Tagal passagier de heer E. W. Berg., — Ned. bark *Catharina Maria*, G. L. Gortman, n. Batavia en Nederland met vijf gepasporteerde militairen., — Fransche schip *Louisa Maria*, E. Marin, n. Havre de Grace. — Ned. bark *Ridderkerk*, H. Noltee, n. Soerabaija en Nederland.

Nov. 9 - Ned. Ind. brik *Hap Heen*, Maridin, n. Pekalongan.

Nov. 10 - Ned. Ind. schoener *Tjiensing Rembang*, The Biansiang, n. Batavia., — Ned. Ind. bark *Saijan Maskoor*, Said Idroos Bin Hassan Alhapsie, n. Riouw en Singapoer., — Ned. schip *Admiraal de Ruijter*, G. M. Titsingh, n. Joana.

Nov. 14 - Ned. Ind. stoomschip *Koningin der Nederlanden*, G. Batten, n. Soerabaija passagiers de majoor van Beek en familie, de heeren Boeken, Dupuids, Barton, Cramer, Z. M. troepen en Bannelingen.

Schepen in Lading te Samarang.

Op den 14den November 1850.

Naar NEDERLAND, Ned. schip Jacob Cats, kapt. *J. A. Keeman*, agenten *B. Kopersmit & Co.*

Naar NEDERLAND, Ned. schip Cortgene, kapt. *J. A. Scott*, agenten *Dorrepaal & Co.*

Naar CHINA, Ned. Ind. bark Justina, kapt. *J. Pace*, agen *G. A. Wermuth.*

Naar BATAVIA, Ned. Ind. bark Naga Laut, kapt. *H. Chevallier*, agent. . . . . .

Naar PONTEANAK, Ned. Ind. schoener Aloei Segaf, kapt. Said Aloei Bin Abdulla Segaf, agent. . . . .

Aan- en uitvoer te Samarang *van den 8sten tot en met den 14den November* 1850.

AANGEVOERD.

Van Batavia met het Ned. schip Beurs van Rotterdam, kapt. *W. C. Veenstra.*

100 vs. boter en 50 hammen, *Gezagvoerder.*

207 kn. manufacturen, 192 bn. zakken en 300 pik. tin, *N. H. M.*

9497 granaten, *Gouvernement.*

Van Batavia met het Ned. schip Willem de Clercq, kapt. *J. C. Hoek.*

350 keld. genever, 100 vs. boter en 1 kt. diversen, *Dorrepaal & Co.*

5 kn. eau de Cologne, 2 kn. eau de Lavende, 1 kt. toilet zeep, 2 kn. onderschotels voor hanglampen en 1 kt. diverse gekl. kristallen boter-vlootjes, *G. A. Wermuth.*

50 hammen en 35 ks. sterke dranken, *van den Broek.*

3 kn. kramerijen en 4 pak. bord papier, *Oliphant & Co.*

6 ks. diversen, *Volkert.*

1 baal en 2 kn. koopmanschappen en 1 kt. manufacturen, *Molitor & van der Elst.*

1 kt., 1 ktj., 1 kt. boeken en papier, 80 pik. bindrotting en 1372 pik. rijst, *Order.*

1 kt. boeken, *D. Scheltema.*

1 kistje, *van der Poel.*

1 kistje boeken, Mr. *J. Voûte.*

Van Batavia met de stoomboot Koningin der Nederlanden, kapt. *G. Batten.*

16 kn. nagem. bat. goederen en 86 bn. Amer. drills, *MacNiell & Co.*

24/2 ankers vleesch, 1 klok, 1 kt. 200 obbers, 50 hammen 1 kt. suikergoed, 1 ktj. macaronie, 1 kt. lijnwaden, 6 buxen, 1 kt stalen pennen, 1 kt. compositie lepels en vorken, 1 kt. messen, vorken en scharen, 1 kt. katoenen naai-garen, 50 doz. katoenen kousen, 2 bn. Bengs. chitsen, 1 kt marinos, 1 ktj. bloemen, 1 kt. handschoenen en kousen, 1/4 pijp Madera wijn, 3 kn. papier, 2 kn. ongebleekte katoen, 170 st. patjols, 6 kn. maddapollams, 1 kt. Arab. tjiendees, 3 vn. ijzerwerk, 50 kn. glazen ruiten, 2 kn. provisien, 1 ktj. monsters, 1 kt. vermecellie en macaronie, 1 kt. modewaren en 2 kn. lees-boeken en tijdschriften, *Order.*

2 kn. kramerijen, 1 kt. kleeding stukken, 1 pak speelgoed, 1 blikken koker en 1 kt. medicijnen, *Ardesch.*

1 kt. modewaren, *Dorrepaal & Co.*

3 kn. en 2 balen lijnwaden, 50 vellen verlakt leder, 1 kt. koperen spijkers 11 st. leder, 17 st. wollen dekens en 100 ks. blik, *Liem Taauw Kie.*

3 kn. katoen, 1 kt. zijden parapluien, 3 kn. modewaren en kramerijen en 2 kn. ijzerwerk, *van den Broek.*

15 kn. en 7 balen lijnwaden, 90 dz. messen, 320 dz. scharen 35 dz. kruisbanden, 1 kt 48 st. hoeden, 100/m naalden, 210 dz. sloten en 30 pakje lint, *Sie IJoe Tiang.*

3 kn. katoenen goederen, *Martin Dijce & Co.*

6 kn. mil. goederen, *Gouvernement*

12 kn. roode hoofddoeken en 1 pakje monsters, *N. H. M.*

Van Batavia en Riouw met de Lings, bark Machlaar, kapt. *Intje Mohamat.*

1733 pik. gambier en 700 st. groote en kleine riemen. *Order.*

UITVOER.

Naar Pekalongan met de Ned. Ind. schoener Louisa, kapt. *Daeng Brahima.*

1 kt. lijnwaden, 11 vn. Holl. bier, 5 vs. groenten, 1 kt. bessen genever, 4 kn. cognac, 9 keld. genever 1 kt. glaswerk, 1 Engs. zadel, 23 ℔ naaigaren, 6000 st. Panawang. sigaren, 2 stellen weitasschen compleet, 1 kt. 3 dz. azijn en 1 kt. 3 dz. seltzerwater, *E. W. Berg.*

Naar Rotterdam over Soerabaija met het Ned. schip Ridderkerk, kapt. *H. Noltee.*

4000 pik. Gouv. koffij, 1001 pik. Gouv. suiker en 125 pik. bindrotting, *N. H. M.*

Naar Batavia en Pekalongan met de Ned. Ind. brik Hap Heen, kapt. *Maridin.*

500 st. balken, *Marschall.*

Naar Nederland over Joana met het Ned. schip Admiraal de Ruijter, kapt. *G. M. Titsingh.*

1998 pik. Gouv. suiker, 406 pik. Gouv. koffij en 100 pik. bindrotting, *N. H. M.*

Naar Schiedam over Batavia met het Ned. schip van der Palm, kapt. *R. A. Ogterop.*

2320 pik. Gouv. koffij, *N. H. M.*

Naar Soerabaija met de stoomboot Koningin der Nederlanden, *G. Batten.*

20 pik. komijnzaad, 5 kn. en 4 balen lijnwaden, 10 dz. Europ. pleete lepels, *Sech Achmat Badiep.*

38 pik. was en 4 kn. maddapollams, *Said Aboe Bakar Bin Mohamat Aljuffrie.*

7 kn. lijnwaden, *Sech Achmat Ro Egie.*

1 baal jaconets, *Dorrepaal & Co.*

1 korg. zijden slendangs, 6000 st. Europ. naalden 2 st. koperwerk, 2 ℔ vals. gouddraad, 66 pakje Europ. lint, 12 dz. pennemessen en 1900 zilveren guldens, *Koe Tjima.*

1 trommel en 2 kn. kleederen, 6 stoelen, 1 pakje kleedjes, 1 krdj. medicijnen, 3 kn. en 16 vs. provisien, 2 kn. pendules, 2 krdj. en 1 kt. vruchten, 1 kt. tuigen, 3 kn. 5 kt. 1 krdj. en 1 pak, *MacNeill & Co.*

3 kn. maddapollams, *Said Aboe Bakar Bin Mohamat Eljuffrie.*

Naar Amsterdam met het Ned. schip Admiraal Heemskerk, kapt. *P. Kleij,*

5162 pik. Gouv. koffij, *N. H. M.*

Aan- en uitvoer langs den grooten postweg te SAMARANG van Producten *van den 7den en met den 13den November* 1850.

BENAMING.		AANVOER. gouv.	AANVOER. part.	UITVOER. gouv.	UITVOER. part.
Koffij	pikols	2397	1742		
Suiker	krandj.		1752		
Indigo	kisten	10	18		
Zout	pikols			234	64
Rijst	id.		763		883
Tabak	krandj.		3555		98
Olie (klapper)	pikols		109		
Gambier	id.				98

MARKTPRIJZEN TE SAMARANG.

KOFFIJ. » Suiker. » » Indigo. Koehuiden.	In afwachting van den invloed die de met de September *Mail* aangebragt Handelsberigten op de prijzen dezer producten zullen uitoefenen, kan men heden derzelver waarde niet bepalen. Gedurende deze week hebben geene afdoeningen, dan tot de notering der vorige week, plaats gehad.

STAART PEPER, *f* 34.— niet voorhanden.

RIJST. eerste soort,	*f* 145.—	per koijang van 28 pikols.
» tweede »	*f* 137.—	
» derde »	*f* 130.—	

KLAPPER OLIE *f* 18.—
KATJANG » *f* 15.—
ROTTING. *f* 6.—
KADJANG MATTEN. *f* 11 1/2.

PROTESTANTSCHE EEREDIENST.

Zondag, den 17den November 1850.
Des voormiddags, ten half 9 ure.

C. P. Lammers van Toorenburg.

Handels-berigten per Overland-Mail.

ROTTERDAM, 22 SEPTEMBER.

Gedurende de laatste maand is de goederenhandel over het algemeen in eene gunstige positie gekomen. Eene goede vraag, zoowel voor uitvoer als consumtie, heeft, bij eene verbetering van vertrouwen, voor eenige artikelen eene merkelijke prijsverhooging veroorzaakt. Vooral was zulks het geval met koffij, waarvoor zich eindelijk voor de behoefte zoowel van binnen als buiten s' lands eene buitengemeen levendige vraag heeft opgedaan. Dientengevolge is de markt thans weder in eene natuurlijke en gezonde positie gekomen, daar nu niet de speculatie maar de werkelijke behoefte de toon geeft. In het algemeen zijn de vooruitzigten gunstig en is de uitvoerhandel, vooral naar Duitschland thans zeer levendig.

De voorraden zijn allerwege matig en de prijzen van de meeste goederen niet overdreven noch gevaarlijk.

Koffij. In dit artikel is gedurende de laatste maand weder eene belangrijke verandering gekomen. Zeer kort na ons vorig berigt scheen zich iets meer kooplust te vertoonen, hetwelk dadelijk de markt in eene vastere stemming bragt, zoodat goed ordinair *Java* tot 25 c. weldra schaars te vinden was. Op 23 Augustus werden afgedaan ca. 2000 balen blanke *Padang*, *Java*-aard, van particulieren aanvoer per *Gerardina*, tot 25 c. Nadat hierop hetgeen van goed ord. *Java* tot 25 c. te bekomen was, nemers had gevonden, toonde zich in het einde der vorige maand tot 25$^1/_2$ c. eenige kooplust. De houders waren intusschen meer en meer geretireerd en daar men door de talrijk opkomende orders voor de ophanden zijnde veilingen vrij algemeen een gunstiger afloop begon te gemoet te zien dan men vroeger had durven verwachten, verkeerde de markt in eene zeer gespannen positie. Ook *W.-Ind.* soorten vonden meer vraag en tot verbeterde prijzen had eenige omgang plaats. Vooral was goed ord. *Brazil* gezocht doch schaars te vinden.

De verkoopen gedurende de vorige maand bestonden uit:

22400 bn.	— vn.	*Java*, ordinair à goed ordinair bl. groenachtig.	24	à 25$^1/_2$ c.
4800 «	— «	« blank à geel	25$^1/_2$	à 29$^1/_2$ «
2000 «	— «	*Padang*, blank, (Java aard	25	« — «
4200 «	— «	*Brazil*, zeer ord. à goed ord. kleurig	18	« 24 E.
109 «	117 «	*Cuba*, goed ord. à fijn blaauw	26	« 38$^1/_2$ «
23509 bn.	117 vn.			

De voorraad bij de N. H. M. in alle havens op ult. August. ll. bedroeg 428,700 bn. nieuwe voorraad en 140,000 bn. in veiling van 14 Maart ll. te Amsterdam opgehouden, te zamen 568,700 balen (waarvan 307,441 bn in veiling waren aangeslagen), tegen 898,200 bn. in 1849 en 775,500 bn. in 1848 op 31 Augustus.

De aanvoeren van 1 Januarij tot ult. Augustus bij de N. H. M. in alle havens waren als volgt:

1845	1846	1847
846,125 bn.	652,903 bn.	700,775 bn.
1848.	1849.	1850.
637,530 bn.	634,083 bn.	417,645 bn.

De afloop der eerste veiling van de N. H. M., bestaande uit 338,794 balen, gehouden te Amsterdam, liep intusschen veel gunstiger af dan men nog had verwacht, daar niet alleen alles gretig koopers vond tot 1 à 1$^1/_2$ c. hoogere prijzen voor de ord. en goed ord. soorten, maar van vele nommers de orders slechts gedeeltelijk konden worden uitgevoerd.

West-Indische soorten blijven veel gezocht. Reëel goed ord. kleurig *Brazil* werd met 26 à 27 ent. betaald, ord bedong 22$^1/_2$ à 25 c. Van *St. Domingo* zijn in de laatste dagen 2000 balen afgedaan, van de lading per *Matrone*, tot 26 ent. voor vrij goed ordinair met zwart. Op 27 dezer zullen 147 vaten fijn blaauwe *Cuba* in veiling worden aangeboden; men taxeert dezelve op 32 à 38 c.

Ruwe suiker. De verkoopen sedert ons laatste berigt bestonden uit 304 kr. N°. 14 per *Watergeus*, tot *f* 31$^1/_2$ N. H. M. cond.; 261 kr. N°. 13 per *Gerardina*, 402 kr. en kann. per *Watergeus*, tot geheime prijzen; 150 vn. *Nickerie* à *f* 24$^1/_2$, en ca. 1100 kranj. *Java* uit de tweede hand. De veiling op 9 September van 82,591 kr. *Java* bij de N. H. M. liep nog boven de gunstige opinie welke men van dezelve had; men betaalde *f* 3 voor bruin en voor alle andere soorten *f* 1$^1/_2$ à 2 b ven 11 Julij en werden na dezelve nog verkocht 2530 krndj. *Java* uit de eerste hand, aangevoerd per *Eugenie*, *Libra* en *Aldebaran*, in gelijke evenredigheid, tot geheim geblevene prijzen. De voorraad in de eerste hand alhier bedraagt thans bij particulieren ongeveer 10,000 kr. en bij de N. H. M. in alle havens 20,000 kr. *Java* zoodat de November veiling geene groote kwantiteit zal kunnen bevatten.

Thee. De markt bleef in eene zeer vaste positie verkeeren, echter bepaalde de omgang zich alleen tot de tweede hand.

Rijst. De kooplust bleef gedurende de vorige maand levendig aanhouden en bij de vastheid der houders was men genoodzaakt zelfs nog iets hoogere prijzen te besteden. In het laatst der vorige maand werden, buiten talrijke omzettingen in de tweede hand, alhier verkocht: 1153 balen blank *Java* per *Johanna Cornelia*, tot *f* 8$^1/_2$ ca. 4000 bn. ongep. *Aracan* tot *f* 6$^1/_2$, 230 vn. *Carolina* tot *f* 13, 737 bn. ord. blank *Java* per *Emelie*, tot *f* 8$^1/_8$, en ca. 3000 bn. mooi blank ongep. *Aracan* tot *f* 7$^1/_2$ à 7$^3/_4$.

Gedurende de vorige maand werden alhier, zoo in de eerste hand als van speculatie - partijen verkocht:

820 vn.	— bn.	*Carolina*, nieuwe	*f* 12	à *f* 13
— »	28700 »	*Java*, ord. à grof blank	» 6$^3/_4$	» » 8$^3/_4$
— »	1400 »	» eerste soort *Tafel*	» 9$^1/_2$	» » —
— »	13700 »	*Aracan*, ord. à blank ongep.	» 6$^1/_2$	» » 7$^3/_4$
— »	800 »	*Bengaal*, blank	» 7	» » 8
— »	400 »	*Madras*, ordinair	» 6$^1/_2$	» » —
820 vn.	45000 bn.			

De voorraad in de eerste hand alhier bestond op ult. Augustus ll. uit ca. 16300 balen 430 vaten, tegen ca. 53,500 bn. 275 vn. op gelijk tijdstip in het vorige jaar.

Specerijen. Van peper zijn nog kort na het sluiten van ons vorig berigt 600 balen zeilende afgedaan tot 19 c. Sedert bleef het stil, hoewel de prijzen zeer vast blijven en onder 19$^1/_4$ à 20 c. zijn geen verkoopers. De aftrek is intusschen gering, hetwelk echter aan het ophanden zijn der veiling van de N. H. M. kan worden toegeschreven. *Witte* peper steeds zonder vraag of omgang en in de tweede hand op 33 à 35 c. gehouden. Notenmuscaat vond steedt vraag voor speculatie, doch genoegzaam uitsluitend voor Amsterdam. Daar hier echter zeer weinig houders zijn, was de omgang hoogst beperkt. Prima soort wordt ferm op 225 c. gehouden. Foelie bleef zonder verandering op 205 c. gehouden. Ook voor nagelen heeft zich eindelijk te Amsterdam eene levendige speculatiegeest opgedaan, waardoor de prijzen eenige verhooging hebben ondervonden. Men betaalde voor 2de soort 46 à 47 c. en 3de soort 45 à 46 c. Thans maakt men evenwel hoogere vorderingen. Echter schijnt de kooplust weder wat te zijn bedaard, zijnde de speculanten althans ongeneigd om hoogere prijzen aan te leggen. In *Java* kaneel ging genoegzaam niets om en men verwacht in de aanstaande veiling lagere prijzen.

De voorraad van specerijen bij de Nederl. Handel-Maatschappij in alle havens bedroeg op:

31 Aug. 1848.	2780 vn. noten,	820 vn. foelie,	900 vn. nagelen.
» » 1849.	2760 » »	830 » »	1317 » »
» » 1850.	2605 » »	859 » »	1600 » »

waarvan thans in veiling zijn aangeslagen: 1014 vn. Noten, 366 vn. Foelie en 580 vn. Nagelen.

Van *Java* Tabak is niets te vermelden, zijnde onze markt in de laatste maand zonder aanvoeren of verkoopen gebleven. Aan alle soorten bestaat behoefte, dus is het te hoopen dat wij spoedig aanvoeren mogen ontvangen, welke voor goede kwaliteiten zekerlijk hooge prijzen zullen bedingen.

Huiden. De handel hierin blijft eene soliede markt kenmerken. Naar mate dat partijen aan de markt komen, worden die van tijd tot tijd weggekocht, tot dezelfde waarde zonder eenige merkbare verandering sedert het voorjaar, toen belangrijke partijen verkocht zijn, waaraan misschien kan worden toegeschreven, dat bij de tegenwoordige betrekkelijk kleine voorraad niet met gelijke drift als toen orders uitkomen. In de afgeloopen maand zijn alhier verkocht bij de Nederl. Handel-Maatschappij, per inschrijving 4000 *Oost-Indische* per *Nagasakie*, 1000 *dito* per *Albrecht Beiling*, 825 *dito* per *Stad Schiedam*, hebbende de N. H. M. hare voorraad in Amsterdam, bestaande uit cc. 4700 *Oost-Indische* Huiden, den 22sten coulant in publieke veiling opgeruimd. De verkoopen bij publieke houders hebben zich bepaald tot 425 *Oost-Indische* per *Maria Sophia*, 470 *dito* per *Zorgvliet*, zijnde de 5010 stuks per *Prins Frederik der Nederlanden*, ter verkoop bij inschrijving aangekondigd tegen den 28sten dezer, bij welke verkoop, aangezien de puike kwaliteit der Huiden, veel concurrentie kan gewacht worden. Onze voorraad bestaat uit: 1077 *Oost-Indische* per *Immagonda Sara Clasina*, 1437 *dito* per *Anna*, 381 *dito* per *Macassar*, 235 *dito* per *Eduard & Marie*, 3340 *dito* per *Prins Frederik der Nederlanden*. Voor *Buffel*-Huiden vertoont zich meer vraag en zijn tot veel verhoogde prijzen verkocht 1000 ps. per *Neêrlands Koning* en 800 ps. per *Prins Frederik der Nederlanden*, waarmede onze geheele voorraad opg ruimd is.

Banca tin verkeert in eene eenigzins exceptioneele toestand. Sedert de afloop der veiling tot *f* 50$^1/_4$, welke prijs men algemeen te hoog beschouwde, wordt weinig of niet gevraagd, maar ook weinig aangeboden. Tot *f* 49$^1/_2$ en *f* 50 worden 2 à 3 ceelen verlaten. Voor kleinigheden is *f* 49$^1/_2$ besteed.

Java indigo bleef voortdurend gevraagd en in eene willige stemming. De per *Prins Hendrik der Nederlanden*, aangevoerde partijtjes, te zamen 63 kisten, werden successievelijk tot zeer vaste prijzen verkocht, waarmede de voorraad bij particulieren werd opgeruimd. Hieronder waren 26 kn., welke 410 c. hebben bedongen.

De veilingen der N. H. M., waarvan de eerste morgen hier zal plaats hebben, doen een gunstigen afloop verwachten. De kwaliteiten zijn zeer voldoende, zijnde grootendeels mooi en goed middel, enkele zeer fijne en maar weinig geringe soorten.

Java cochenille bleef zonder omgang en men voorziet dus geen hoogeren afloop dan in het voorjaar ll., ofschoon de prijzen zeer laag zijn. De kwaliteit is zeer voldoende, bestaande meest uit mooije en middelsoorten. De 30 kjs. superieur zijn zeer mooi en genoegzaam gelijk aan het in Mei ll. te Amsterdam verkochte partijtje; de No. 1* heeft veel groot van grein staat achter in helderheid van kleur; de No. 1 te Rotterdam is over het algemeen zeer goed, terwijl die te Amsterdam meest dof is; de No. 2 is gedeeltelijk mooi; onder de No. 8 zijn eenige kisten van zeer goede kwaliteit en eenige dof.

Gum Elasticum steeds geheel ontbrekende.

Bindrotting. Er bleef goede kooplust bestaan en werden op nieuw hoogere prijzen bewilligd. De afdoeningen bestonden in 1600 bossen per *Gerardina*, à *f* 8$^1/_2$; 1283 bossen per *Neêrlands Koning*; 1933 bossen per *Hendrika*, en in 6015 bossen per *Macassar* à *f* 8$^3/_4$. De voorraad bij de N. H. M. in alle havens bedraagt op heden 70,281 bossen, terwijl bij particulieren van directen aanvoer alhier niets voorhanden is.

In arak heeft in het begin dezer maand plotseling verandering plaats gegrepen. De langdurige stilte en flaauwe stemming heeft op eens plaats gemaakt voor eene levendige kooplust. De oorzaak hiervan is daarin te zoeken dat in geen langen tijd verkoopen hadden plaats gevonden, waardoor thans de plotselinge vraag invloed maakte en tevens dat men binnenkort geene aanvoeren van eenig belang tegemoet ziet. Sommige berigten van Java schijnen ook van eene vermindering in de fabriekatie van dit artikel te gewagen.

(*Zie verder het Bijvoegsel.*)

BIJVOEGSEL
VAN HET
SAMARANGSCH ADVERTENTIE-BLAD.
Zaturdag, 16 *November* 1850, *N°*. 46.

Zeetijdingen per Overland-Mail.

AANGEKOMEN.

Helvoetsluis 27 Aug. *Luconia*, A. Pronk, v. Newyork.
18 Sept. *Macasser*, J. O. Kleun, v. Batavia.
Texel 22 Aug. *Prins Aldalbert*, C. Dubel, v. Alexandriën.
25 *Princeton*, O. Page, v. Havana.
27 *Snelheid*, J. J. Gorter, v. Suriname.
29 *Javaan*, G. Eijlers, v. Tjilatjap.
31 *Wilhelmina*, J. A. Bach, v. Newyork.

VERTROKKEN.

Helvoetsluis 23 Aug. *Ceres*, P. v. d. Haak, n. Villanova.— *Curaçao*, J. Kuyt, n. Barbados en Curaçao. — *Oldenbarneveld*, J. W. Verberne, n. Hartlepool. — *J. E. Williams*, F. Masson, n. Newyork.
31 *Eugenie*, E. Bargman, n. Batavia.
2 Sept. *Jacoba Helena*, J. M. Pteil, n. Batavia.— *Maasstroom*, M. Kaleshoek, n. Valparaiso.
4 *Neêrlands Koningin*, H. H. Kramer; *Jonge Jan*, H. B. L. Evers; *Sirene*, M. J. Swart, allen n. Batavia. — *Zodiac*, C. D. Popken, n. Boston (in Amerika).
5 *Dorothea Henrietta*, D. Smit, n. Newyork.
6 *Vr. Johanna*, G. v. d. Borden, n. Wilmington.
7 *Maria Magdalena*, F. C. Popken; *Generaal van den Bosch*, J. Parlevliet, beide n. Batavia. — *Eendragt*, M. v. Velthoven; *Albrecht Beiling*, K. van den Erve, beide n. Hartlepool.
8. *Theresia*, M. A. Smits, n. Valparaiso. — *Zes Gezusters*, G. H. Ruhaak; *Menado*, R. J. Rijken; *Laurens Koster*, D. R. Kleve, alle n. Batavia.
9. *Diligentia*, H. F. Horneman, n. Batavia. — *Vandalia*, J. M. Norton, n. Newyork.
11. *Duiveland*, J. C. Kreije, n. Valparaiso.
12. Zr. Ms. schoener *Atalante*, luit. Jhr. Klerck, n. Plymouth. — *Jacatra*, T. Buys, n. Batavia.
13. *Libra*, U. Trip; *Thetis*, H. Meppelder, beide n. Boston (in Amerika.) — *Edwina*, H. W. Parmalee, n. Newyork.
18. *Doggersbank*, J. M. Jansen, n. de Kaap de Goede Hoop.
Texel 1 Sept. Zr. Ms. fregat *Prins Hendrik der Nederlanden*, kapt. H. A. v. Karnebeek, n. Batavia.
4. *Rembrand van Rijn*, R. Grivel; *Castor*, J. J. C. Noodt; *Marco Bozzaris*, F. de Boer; *Suzanna Christina*, B. M. Corbiere, allen n. Batavia. — *Indus*, W. Cox, n. Valparaiso. — *Neptunus*, S. W. de Boer, n. Fernambuck. — *Goede Vrede*, J. H. Witt; *Susanna*, G. D. Visser, beide n. Suriname.
9. *Anna Elisabeth*, K. B. de Weerd, n. Suriname.
11. *Jeantine*, J. H. Renkeu, n. Suriname.
12. *Fosca Helena*, E. Y. Post, Newyork.
13. *Anjer*, P. Esink, n. Syra en Venetiën.
15. *Activo*, L. Hus, n. Havana.
17. *Philips van Marnix*, E van Duijn, n. Batavia.
18. *Magdalena*, A. P. Klein, n. Calcutta en Batavia. — *Anna Elisabeth*, A. A. Harken, n. St. Thomas.
Zierikzee 10 Sept. *Elisabeth en Johanna*, J. A. Ballot, n. Batavia.

SCHEEPSTIJDINGEN.

Door de Nederlandsche Handelmaatschappij zijn op den 2den dezer bevracht de navolgende 8 schepen:

Voor Rotterdam *Johanna Cornelia*, A. P. Agchenbach; *Neerlands Koning*, P. Admiraal.

Voor Amsterdam: *Drie Vrienden*, H. Prins; *Sara Johanna*, H. Sweijs; *Henrika*, J. R. de Boer; *Aldebaran*, B. G. Meyboom; *Watergeus*, W. H. Kramer, (v. Rotterdam.)

Voor Dordt: *Delta*, G. Crans.

— Volgens brief, dd. 28 Julij ll., van kapt. J. B. Jaske, voerende het schip *Catharina Johanna*, v. Amsterdam n. Batavia was hij alstoen in goeden staat, met een zuidelijken wind zeilende op 7° NBr. en 18° WL, aan boord alles wel; alsmede rapporteert voornoemde kapitein, dat op 12 Julij in goeden staat met hem zeilende was, op de hoogte van de kaap Verdische Eilanden, het Rotterdamsche barkschip *Ternate*, kapt. Garst, v. Rotterdam n. Macasser.

— Het schip *Margaretha Johanna*, Kapt. Schou. v. Batavia n. Amsterdam gedestineerd, is, volgens brief van de kaap de Goede Hoop, dd. 16 Julij den 12den dito met schade aan bezaanmast en roer, verlies van de kombuis en een man der equipage (zijnde de koksmaat), in de Simonsbaai binnengeloopen, en was bezig met lossen om te repareren; het onderschip had niet geleden.

— Het schip *Anna*, kapt. Kuiper, v. Rotterdam n. Boston bestemd, waarvan wij reeds meermalen melding maakten, is te Halifaij afgekeurd.

SCHEPEN IN LADING.

ROTTERDAM.

Naar BATAVIA, *Celebes*, J. R. N. J. Bijl.
» » * *Johanna Cornelia*, J. P. Agchenbach (zeilkl.)
» » *Elshout*, P. F. Rijken.
» » * *Watergeus*, W. H. Kramer.
» » *Doelwijk*, D. H. Kramer.
» » (na arrivement) *Banca*, B. C. ten Ham.
» SAMARANG en MACASSER (vià Batavia), *Marij Goddard*, N. Koens.
» VALPARAISO, *Industrie*, T. Visser.
» » en PANAMA, *Prices Charlotte*, L. C. E. van der Burgh.
» BOSTON, *St. Helena*, T. Keus.
» CURAÇAO, *Maracaibo*, W. C. Kool.
» NEW-ORLEANS, *Isis*, W. B. Derks.
» NEW-YORK, *Malvine*, J. R. Berghuis.
» » en BALTIMORE, *Albus*, Mc. Gregorij.
» PHILADELPHIA, *Saramacca*, J. B. Jonker.

AMSTERDAM.

» BATAVIA, * *Aldebaran*, B. G. Meijboom.
» » * *Henrica*, J. R. de Boer.
» » * *Drie Vrienden*, H. Prins.
» » en SAMARANG, *Mercurius*, K. Wiarda.
» » » en SOERABAIJA, *Jan Pieterz. Koen*, L. v. d. Plas.
» SURINAME, *Koophandel*, D. Steenveld.
» » *Harlingen*, R. L. Schaap.
» » *de Jonge Willem*, W. P. Carst.
» » *Snelheid*, J. J. Gorter.
» CURAÇAO, *Preciosa*, K. Ouwehand.
» NEW-ORLEANS, *Prins Adalbert*, C. Dübel.
» NEW-YORK, *Princeton*, O. Page.
» BOSTON en NEW-YORK, *de Amstel*, G. W. Kernkamp.

NB. De met een (*) geteekende schepen zijn door de N. H. M. bevracht.

Het vervolg van het stelsel van den heer PETIN.

(Samarangsch Advertentie-blad 9 November No. 45)

De Heer Petin is niet slechts in staat één ballon te besturen, maar ook vier of zes aan elkander verbonden; dit schijnt eene tegenstrijdigheid, doch niets is eenvoudiger. De inhoud van een bol wordt grooter naar mate van den cubus van zijnen radius, terwijl de oppervlakte slechts vermeerdert in verhouding tot zijn vierkant. Op deze wijze zal een ballon die driemaal grooter is dan een andere, slechts negen maal meer oppervlakte hebben, terwijl daarentegen de inhoud zeven en twintig maal grooter zal zijn. Even als men door de vermenigvuldiging van den inhoud de oppervlakte deelt, evenzoo zal men door de vermenigvuldiging der kracht, den tegenstand deelen. Van deze stelling uitgaande, plaatst de Heer Petin zijne vier ballons achter elkander, gestut en verbonden wordende door een ligt raam van hout of ijzer, in den vorm eener kooi, dienende tot schraging der dekken, waarop de reizigers zullen plaats nemen, de goederen geladen worden, en zich de raderen, de schroeven, benevens de vleugels, de tenten, *parachutes* en *paramontes* bevinden. Alzoo ingerigt, heeft het al de voordeelen van den elliptischen vorm, zonder de daaraan verbonden ongemakken. Een schild, in kegelvormige gedaante, aan de voorzijde van den eersten ballon vastgemaakt, dient tot voorsteven van het schip, ten einde de lucht des te gemakkelijker te kunnen klieven.

Deze toestel is van zeer grooten omvang en beslaat niet minder dan eene lengte van 120, eene breedte van 27 en eene hoogte van 36 ellen, dus bijna zoo groot als de buik eener groote kerk, of een geheel getuigd oorlogschip, doch hoe groot ook, ontbreekt hier de ruimte niet. De Heer Petin heeft aldus, door het vergrooten der zwaarte van zijn schip, de wederstands-kracht tegen de horizontale luchtstroomen vermeerderd. Deze kolossale grootte moet overigens geene verbazing wekken, aangezien de oceaan der lucht nog veel uitgestrekter is dan de Atlantische en Stille Oceaan, en men tegenwoordig geenzins meer verwonderd is wegens de van over zee komende kolossale paketbooten; deze grootte is tevens een waarborg voor veiligheid en snelheid.

Zoo als wij reeds gezegd hebben, geschiedt de beweging door middel van een zwaarte-middenpunt en eene verbreking van evenwigt aan de uiteinden. Tot nu toe had men voor de ballons dit zwaarte-middenpunt, zonder hetwelk elke geregelde luchtvaart onmogelijk is, niet ontdekt. Evenwel was het aanwezig en hierin juist bestaat de uitvinding van den Heer Petin zoo als aanstonds zal blijken.

Eene ledige weegschaal blijft horizontaal hangen. Het geringste voorwerp, in eene der schalen geworpen, doet haar overhellen, omdat de balans een steunpunt in het midden vindt, en het was zulk een stut, welke in de lucht noodig was, ten einde daardoor de verbreking van evenwigt, de oorzaak van alle voortschrijding, te kunnen te weeg brengen. Dit is den Heer Petin gelukt door een allereenvoudigst middel, zoo als trouwens alle middelen zijn, welke de natuur haren opmerkzamen waarnemer aan de hand geeft. Op het tweede dek van zijn schip, tusschen de ruimte der ballons, heeft hij groote ramen aangebragt, welke in eene horizontale rigting geplaatst en voorzien zijn van linnen doek, veel overeenkomst hebbende met de wieken der windmolens. Deze ramen kunnen naar willekeur uit- en ingezet worden. De toppen der vleugels of zeilen kunnen gemakkelijk en snel worden ingenomen, zoodat de vleugels zelven een min of meer sterken weerstand bieden bij het stijgen of dalen, al naar mate van de rigting, welke men aan de machine wil geven. In het midden van het ligt beweegbare raam bevinden zich twee aan hunne beide randen bevestigde half-ronden, in eene evenwijdige rigting en die den wind naar den eenen of anderen kant opvangen. Bij het stijgen blaast de wind, welks kracht, gelijk men weet, buitengemeen groot is, dezelve op. De beide half-ronden nemen alsdan de gedaante aan van een naar de aarde omgekeerden boog, en verminderen de snelheid der loodregte stijging. Wanneer men den grond nadert, keeren de beide half-ronden zich om, nemen eene koepelvormige gedaante aan en verminderen de snelheid der daling. In het eerste geval bevond zich het steunpunt boven, nu echter onder de machine; het eene weêrhoudt en het andere schraagt. Ziedaar dus het zwaarte-middenpunt, het steunpunt gevonden. De Heer Petin maakt daarvan het volgende gebruik: De zeilen van het horizontale raam, dat het tweede dek van zijn vaartuig uitmaakt, bieden, wanneer zij gelijkelijk zijn uitgespreid, aan de lucht een gelijkmatigen wederstand, hetzij bij het stijgen of dalen. Doch bij het inhalen der zeilen, van de uiteinden naar het middenpunt, wordt de gelijkheid van den wederstand verbroken; de lucht heeft vrije speling en één deel van de machine wordt zwaarder dan het andere; er is dus verbreking van evenwigt; de balans, door het horizontale raam voorgesteld, en waarvan de half-ronden het zwaarte-middenpunt vormen, het over en glijdt op het hellend vlak, te weeg gebragt door de lucht, welke zich onder de machine bevindt; of wel, wanneer de beweging in omgekeerden zin plaats heeft, stijgt de machine weder omhoog, eene diagonale lijn volgende onder een hellend vlak, door de van boven zijnde lucht gevormd. Ziedaar dus de noodlottige perpendiculaire lijn verbroken.

Tot nu toe heeft de Heer Petin slechts gebruik gemaakt van den tegenstand, welken de lucht aanbiedt, en die in verticale rigting werkt, en niet van de snelheid der lucht, wier werking horizontaal is. Een der grootste hinderpalen nu, tegen de besturing des ballons, zijn de luchtstroomen, welke de ballon kunnen medeslepen.

Daar de Heer Petin, door den voorsteven van zijn schip te doen rijzen en dalen, den in de zeilen opgevangen luchtstroom van onder en van boven kan laten spelen, zonder geheel en al de kracht te boven te komen van de snelheid der lucht, wanneer die hem nadeelig is, verbreekt hij die kracht, door zijne vaart te verminderen, even als een schip dat tegen den wind laveert. Maar de in eene diagonale lijn voortgaande op- en nederwaartsche beweging, door de verbreking van het evenwigt te weeg gebragt, en voldoende bij gunstige weergesteldheid, zou misschien geene genoegzame kracht bezitten bij min gunstig weder, of wanneer men sneller zoude willen voorwaarts gaan. De Heer Petin is daarom op het denkbeeld gekomen, om bij zijn luchtschip gebruik te maken van de schroef, voor stoomschepen uitgevonden door den Heer Sauvage. Twee derzelve, door twee toestellen, welke om de beide half-ronden geplaatst zijn, in beweging gebragt, werken als het ware in de lucht, en veroorzaken eene krachtige beweging. Wil men van koers veranderen, dan laat men een loos katrol los; eene der schroeven houdt op te werken en de luchtreiziger doet zijn schip wenden. Om kort te gaan, hij is daardoor in staat, alle manoeuvres van een stoomschip ten uitvoer te brengen. Deze schroeven kunnen met de hand of met elk ander mechanisch werktuig in beweging worden gebragt, indien men zich niet mogt willen bedienen van de kegelschroeven, welke echter met het meeste voordeel daarbij kunnen worden aangewend.

Zonder voorbarigheid mag aangenomen worden, dat met deze uitvinding het raadsel nopens de luchtvaart is opgelost, of alle natuurwetten zouden feilbaar zijn.

Wij hebben nog niet eens gesproken van een ander door den Heer Petin uitgevonden middel om te reizen, hetwelk, hoe hersenschimmig het ook moge toeschijnen, echter zoo vreemd en wonderbaarlijk is, dat wij het niet met stilzwijgen kunnen voorbijgaan.

Een ieder weet, dat de aarde, in hare omwenteling om zich zelve, vier honderd mijlen in het uur aflegt, doch hetgeen minder algemeen bekend is, is dat de atmospheer, vooral in de hoogere streken, niet met dezelfde snelheid volgt. De atmospheer legt niet meer dan 200 mijlen in het uur af. Wanneer men zich nu tot de noodige hoogte verheft, en er, om zoo te zeggen, ankert, door, gelijk de Heer Petin in staat is, tegen het afdrijven te kampen, behoeft men slechts de aarde onder zich te laten draaijen, of haar in hare omwenteling te volgen, zich de vertraging van de atmospheer ten nutte makende. Men zoude op deze wijze in twee dagen een togt om de wereld kunnen maken, waartoe thans twee jaren gevorderd worden, en hetgeen van tallooze gevaren vergezeld gaat.

Het is overigens even eenvoudig als natuurlijk, door middel van een ballon in de lucht te reizen, als het water met een vaartuig te doorklieven; het eenige bezwaar is, dat men er nog niet genoeg aan gewoon is geraakt. De eerste spoorwegen boezemden evenzeer afschrik in, en menigeen wilde er aanvankelijk geen gebruik van maken. De toestel van den Heer Petin stelt de reizigers aan minder gevaren bloot, dan elk ander middel van vervoer. Zelfs wanneer zijne 4 of 6 ballons allen mogten barsten hetgeen onmogelijk is, dan nog zouden de twee half-ronden en de zeilen de daling zoo langzaam maken, dat alle gevaar daaromtrent ophoudt, want zijn schip is noch voor omkantelen, noch voor zinken vatbaar. Zelfs al viel het midden in de zee, men zoude daarom toch nog niet verdrinken.

Met het vliegende schip bereikt men in eenige uren Californie eu dringt tot in het zoo geheimzinnige hart van Afrika door, hetwelk zoo vele geleerde mannen te vergeefs poogden te onderzoeken. Voor China zal zijn groote muur nutteloos worden. De eenzame wildernissen van Midden-Azie worden onderzocht, en de sluijer, welke thans nog over de vreemdsoortige scheppings-voortbrengselen van Nieuw-Holland verspreid is wordt opgeheven. De menschheid zal dan eerst regt bezit van zijn aardbol kunnen nemen.

Deze manier van reizen levert verre weg meer genoegens op dan elke andere; zonder schokken of vermoeijenissen gaat men met eene wonderbaarlijke snelheid voorwaarts, dwars door het uitspansel, waar de dag in vollen luister praalt, en de frische lucht wordt ingeademd.

De uitvinding dezer machine moet onvermijdelijk eene geheele omwenteling in de tegenwoordige inrigting der maatschappij te weeg brengen. Wanneer eenmaal van de ballons een even veelvuldig gebruik zal worden gemaakt als van de spoorwegen, wat zal er dan worden van grensscheidingen, douanes, paspoorten, en duizend andere in zwang zijnde formaliteiten. De oorlogen zullen tot de onmogelijkheden beginnen te behooren, wanneer de volkeren elkander dagelijks kunnen bezoeken als vrienden, in ééne en dezelfde straat wonende.

Dit alles schijnt fabelachtig, hersenschimmig. Doch wanneer iemand, vijf en twintig jaar geleden, zou hebben voorgesteld, om zonder paarden of oponthoud eenige honderd personen, bij voorbeeld van Angers naar Parijs, in drie of vier uren te vervoeren, men zou hem voor een dolzinnige of bedrieger hebben uitgekreten. En echter gebeurt dit tegenwoordig en men vindt het zeer natuurlijk.

Het luchtschip van den Heer Petin zou, wanneer het vervaardigd wordt in de proportie, welke den goeden uitslag kan waarborgen, niet meer dan 2- á 300,000 frs-kosten. Een schip kost het dubbele en driedubbele van die som. Het ware te wenschen, dat het gouvernement, of particulieren onderling, pogingen in het werk stelden, om de som bijeen te brengen, welke benoodigd is tot het nemen der proef van een stelsel, hetwelk alle waarborgen van goeden uitslag aanbiedt.

THÉOPHILE GAUTIER.

GEDRUKT TE SAMARANG BIJ OLIPHANT EN CO.